

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОГО ТОВАРОЗНАВСТВА

План лекцій:

1. Предмет, зміст і завдання сучасного товарознавства.
2. Основи раціонального споживання продовольчих та непродовольчих товарів.
3. Хімічний склад продовольчих товарів.
4. Класифікація харчових продуктів.
5. Якість харчових продуктів.
6. Основи зберігання і транспортування товарів.
7. Наукові основи консервування харчових продуктів.

1. Предмет, зміст і завдання сучасного товарознавства

Товарознавство – це наукова дисципліна, яка системно вивчає товари на всіх етапах життєвого циклу, методи пізнання їх споживної вартості (цінності), закономірності формування асортименту та вимог виробництва, обігу та споживання.

Товарознавство – це наукова природознавчо-технічна дисципліна, предметом якої є споживна вартість (цінність товарів).

В наш час людина живе у світі товарів, що виробляються, продаються, купуються, споживаються або експлуатуються. Сучасний ринок товарів пропонує широкий вибір традиційної продукції, а також товарів з новими функціональними властивостями, що раніше не пропонувалися вітчизняному споживачеві.

З розвитком людського суспільства товари зазнають зміни:

=> *перестають використовуватися (моральне старіння) і поступово зникають з товарообігу;*

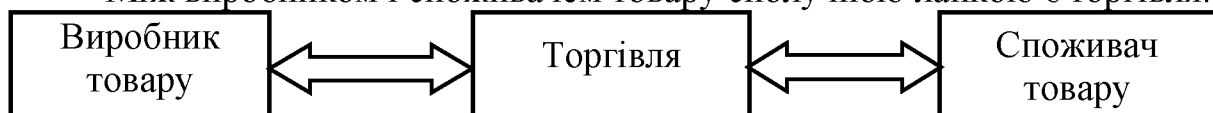
=> *видозмінюються:*

- форма;
- функції, що виконуються;
- матеріал, з якого виготовляють;

=> *з'являються нові товари.*

Товарні ресурси – продукція промислового чи сільськогосподарського виробництва, яка надходить у сферу обігу з метою продажу споживачам, а також для створення товарних запасів.

Між виробником і споживачем товару сполучною ланкою є торгівля:

Виробник зацікавлений виробити товар дешевше й продати дорожче; торгівля – посередник – купити дешевше й вигідно продати; споживач – купити дешевше і максимально задовольнити власні потреби.

Споживач товару – особа чи група, які придбають або мають намір придбати товар і використовують за призначенням для задоволення певної потреби.

Предмет товарознавства – споживна вартість (цінність) товарів, закономірності її прояву і збереження.

Всі товари як продукти праці мають споживну вартість:

=> товари як продукти праці для задоволення особистих потреб людей – продукти харчування, одяг, взуття;

=> товари як засоби виробництва матеріальних благ – сировина, верстати, машини.

Виробництво створює предмети, що відповідають потребам; без виробництва немає споживання, однак і без споживання немає виробництва, тому що виробництво було б у такому випадку недоцільно... Без потреби немає виробництва. Але саме споживання відтворює потреби. У цьому складається діалектичний зв'язок між виробництвом і споживанням.

Тому у широкому розумінні предметом товарознавства є вивчення споживної вартості всіх продуктів праці: як предметів особистого споживання, так і засобів виробництва.

Предметом товарознавства є споживні вартості товарів, оскільки тільки споживна вартість робить продукцію товаром, тому що має здатність задовольняти конкретні потреби людини.

Споживна вартість товару – корисність товару, яка визначається сукупністю споживних властивостей кількості встановлених умов споживання або експлуатації.

Споживна вартість притаманна окремому продукту або набору продуктів, призначених для задоволення якої-небудь конкретної потреби людини – це є **одинична суспільна споживна вартість**.

У процесі експлуатації або споживання, задовольняючи певні потреби людей, товар «вмирає» в результаті фізичного або морального зносу. Процес експлуатації або споживання товарів також пов'язаний з багатьма різними впливами зовнішнього середовища.

Споживання товару – використання товару споживачем за призначенням для задоволення певної потреби.

Експлуатація товару – використання споживачем непродовольчих товарів за призначенням згідно з правилами експлуатації.

Правильний догляд за товарами сприяє більш тривалому збереженню споживної вартості. Тому актуальним для товарознавства є вивчення змін у товарах у процесі експлуатації або споживання.

Властивість товару – об'єктивна особливість товару, яка проявляється у сфері товарного обігу, споживання або експлуатації.

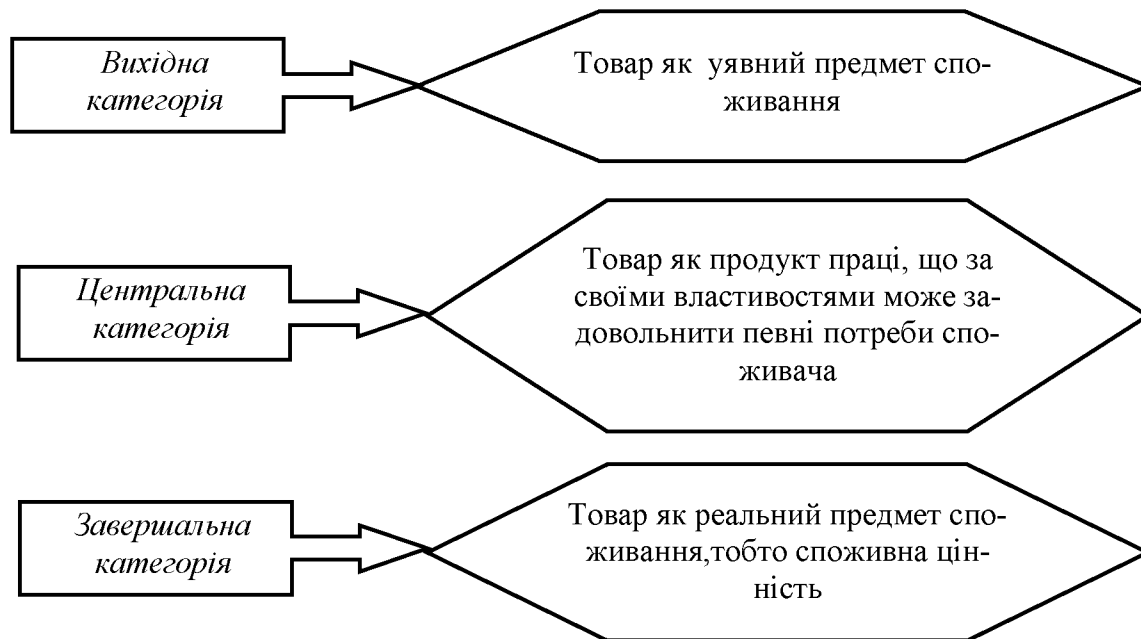
Споживна властивість товару – властивість товару обумовлює його корисність і здатність задовольняти потреби споживачів і проявляється в процесі споживання.

Чинники, що впливають на формування споживних властивостей товару.

Принципи формування категоріального апарату товарознавства

Категорія – це філософське загальне поняття, що відображає найбільш істотні властивості й відносини предметів, явищ об'єктивного світу, а також групу предметів, явищ, осіб, об'єднаних спільністю яких-небудь ознак.

Предмет споживання – придбаний товар, який використовується споживачем для задоволення матеріальних потреб.

Курс «Товарознавство харчових продуктів»

Теоретичні основи товарознавства(загальне уявлення про товарознавство як наукову дисципліну).

Спеціальні курси товарознавства(конкретні групи продовольчих та непродовольчих товарів).

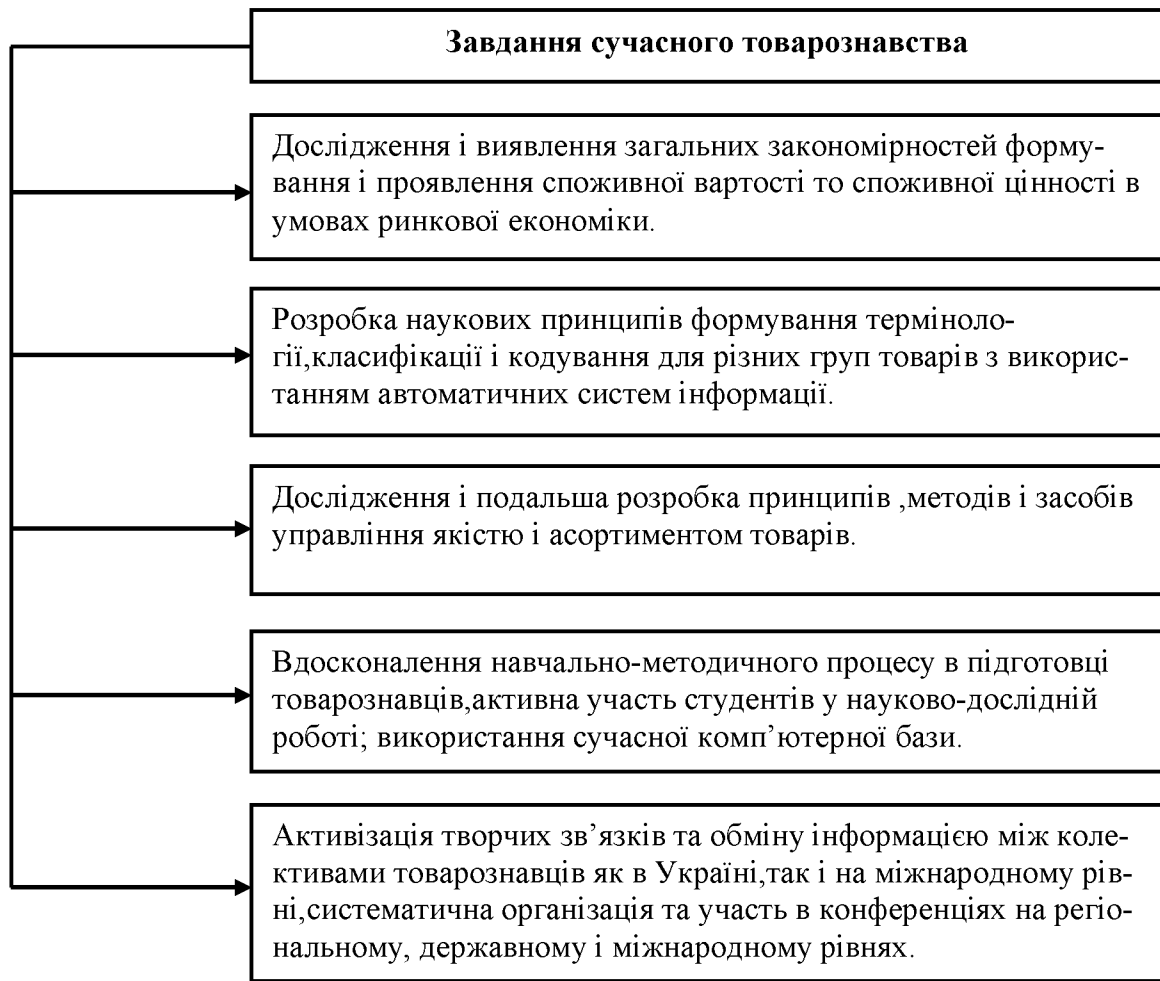
Задачі товарознавства:

- визначення споживних властивостей товарів»;
- вивчення асортименту товарів;
- визначення якості товарів та засобів їх покращення;
- виявлення споживчих переваг щодо асортименту;
- виявлення більш раціональних засобів використання товарів;
- формування попиту на нові види товарів;
- дослідження збереження якості у процесі товаропросування;
- вивчення безпеки та нешкідливості товарів;
- дослідження впливу товарів та упаковки на збереження якості;
- вивчення кодування та маркування товарів.

- Розробка держстандартів України (термінологічні методи випробувань, номенклатури показників якості);
- Управління асортиментом товарів;
- Розробка моделей споживання;
- Розробка наукової класифікації товарів;
- Розробка товарної номенклатури;
- Виявлення споживчих переваг щодо асортименту.

Проблеми товарознавства:

- Управління якістю товарів у процесі товаропостачання;
- Визначення якості товарів;
- Обґрунтування номенклатури показників вартості;
- Розробка методів оцінки споживних властивостей;
- Розробка експрес-методів ідентифікації та експертизи;

Зв'язок товарознавства з іншими дисциплінами

